

T.C.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME DESTEK PROGRAMI

PROJE HAZIRLAMA

VE

BAŞVURU KILAVUZU

..... 2024

ANKARA

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	3
GİRİŞ	3
1. PROGRAMIN AMACI ve TABİ OLDUĞU MEVZUAT	3
2. 19. PROJE ÇAĞRISI ÖNCELİKLİ AR-GE KONULARI	4
3. DESTEK PROGRAMINA BAŞVURULARA İLİŞKİN KURALLAR	7
3.1. Başvuru Sahibi Kurumun Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?	7
3.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	7
3.3. Başvurulara ilişkin diğer şartlar	8
3.4. Proje ekibinde görev alabilme koşulları	9
BÖLÜM 2	10
4. BAKANLIK PROJE DESTEK ÜST LİMİTLERİ VE ORANLARI	10
4.1. Yürütücü Kurum türlerine göre Bakanlık destek üst limitleri ve oranları.....	10
4.2. Bakanlık tarafından desteklenecek bütçe ve harcama kalemlerine ilişkin destek üst.....	10
limitleri	10
BÖLÜM 3	11
5. PROJE FORMU HAZIRLARKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	11
BÖLÜM 4	12
6. PROJE BÜTÇESİ HAZIRLAMA KURALLARI	12
6.1. Proje bütçesi	12
6.2. Desteklenecek harcama kalemleri.....	12
6.3. Desteklenmeyecek harcama kalemleri.....	12
➤ Harcama dönemleri hakkında bilgiler.....	13
➤ Gelişme Raporu Gönderme ve Ödeme Takvimi	13
6.4. Proje Bütçesinin Oluşturulması	14
6.5. Proje Bütçesinin Oluşturulmasına İlişkin Örnekler	15
BÖLÜM 5	22
7. BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER	22
7.1. Başvuru Klasörü, Proje Formu ve Diğer Belgeler	22
7.2. Başvuru Adresi	25
7.3. Başvuru Takvimi	25
7.4. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlarının Duyurulması.....	25
7.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları.....	25

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bakanlığımızca Tarım Kanunu'nun 19/g maddesine dayanılarak 2007 yılından itibaren Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) projelerine tarımsal destekleme bütçesinden hibe olarak destek sağlanmaktadır.

Bakanlığımız adına Ar-Ge Destek Programının başvurularının alınması, projelere ilişkin sekretarya, daire başkanlığı ve uzman değerlendirmeleri, kurul toplantısı, gelişme ve sonuç raporlarının incelenmesi, devam eden ve sonuçlanan projelerin yerinde izlenmesi iş ve işlemlerinin organizasyonu ve yürütülmesi görevlerini Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) yapmaktadır.

Bu Proje Hazırlama ve Başvuru Kılavuzu, Destek Programının tabi olduğu mevzuata uygun olarak 19. Proje Çağrısı kapsamında sağlanacak mali destekler için belirlenen başvuru şekil ve şartlarını, potansiyel başvuru sahiplerine duyurmak amacıyla hazırlanmıştır. Başvuru sahiplerinin başvuru kılavuzunu incelemeleri ve başvurularını bu kılavuzdaki açıklamalar doğrultusunda hazırlayıp sunmaları gerekmektedir.

Destek Programına başvuru yapılmadan önce Destek Programına ait internet sayfası olan <https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi> adresinden mevzuat ile çağrı duyurusu, diğer doküman ve belgelere ulaşılarak bunların dikkatlice incelenmesi önem arz etmektedir.

1. PROGRAMIN AMACI ve TABİ OLDUĞU MEVZUAT

Programın amacı, tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu **öncelikli konularda**;

- Özel sektör Ar-Ge kültür ve kapasitesinin geliştirilmesi,
- Yeni tür, çeşit, teknoloji, model, ürün vb. geliştirilmesi,
- Çıktıların, çiftçiler ve tarımsal sanayicilere aktarılmasıdır.

Ar-Ge Destek Programının tabi olduğu mevzuat ise;

- 19/10/2022 tarihli ve 6243 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan “**2022 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2023 Yılında Uygulanacak Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine İlişkin Karar**”
- 19/3/2023 tarihli ve 32137 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren **Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ** (2023/6),
- 19/4/2023 tarihli ve 9603926 sayılı Bakanlık Makamı Olur’u ile yürürlüğe giren **Araştırma ve Geliştirme Destek Programı Uygulama Yönergesi** (2023/5)

olarak sıralanmaktadır.

2. 19. PROJE ÇAĞRISI ÖNCELİKLİ AR-GE KONULARI

Çağrı kapsamında başvuru yapılacak proje önerisinin internet sayfasında ve bu kılavuzda belirtilen **19. Çağrı Öncelikli Ar-Ge Konuları** kapsamında olması gerekmektedir. Söz konusu 58 adet öncelikli konu aşağıda yer almaktadır:

Bahçe Bitkileri

1. Taze Meyve ve Sebze Hasat Sonrası Kayıpların Azaltılmasını Sağlayacak Yeni Uygulamalar ve Teknolojilerin Geliştirilmesi
2. Yazlık ve Kışık Sebzelerde Biyotik ve/veya Abiyotik Stres Koşullarına Dayanıklı Çeşit ve Anaçların Geliştirilmesi
3. Minör Sebzelerde (Maydanoz, Roka, Tere, Dereotu vb.) Yeni Çeşitlerin Geliştirilmesi
4. Hibrit Sebze Tohumu Üretiminde Tohum Kalitesinin Artırılmasına Yönelik Teknolojilerin Geliştirilmesi
5. Meyvecilikte ve Bağcılıkta Biyoteknolojik Yöntemlerle Çeşit ve Anaçların Geliştirilmesi
6. Topraksız Tarımda Bahçe Bitkileri Türleri İçin Yerli Girdi Kullanımı ile Üretim Tekniklerinin Geliştirilmesi

Bitki Sağlığı

7. Biyolojik Mücadele Ürünlerinin Temin Edilmesi, Paketlenmesi, Depolanması, Dağıtılması ve İzlenebilirliğine Yönelik Stratejilerin Geliştirilmesi
8. Bitkisel Üretimde Ekonomik Anlamda Kayıp Oluşturan Zararlı Organizmalara Yönelik Tahmin ve Uyarı Sistemlerinin Geliştirilmesi
9. Yaprığı Yenen Sebzelerde Kimyasal Mücadeleye Alternatif Mücadele Yöntemlerinin Geliştirilmesi
10. Ekonomik Anlamda Kayıp Oluşturan Zararlı Organizmaların Feromon ve Tuzaklarının Yerli İmkânlarla Üretilmesi
11. Kültür Bitkilerindeki Zararlı Organizmalara Karşı Yerli Bitki Koruma Ürünlerinin (BKÜ) Araştırılması, Geliştirilmesi, Üretilmesi ve Formülasyonu
12. Sürdürülebilir Yabancı Ot Yönetimi İçin Agroekolojik ve Alternatif Yaklaşımların Geliştirilmesi

Hayvancılık ve Su Ürünleri

13. Alabalık Yetiştiriciliğinde Hastalığa Dayanıklı, Sıcaklık Toleransı ve Birim Yemden Yararlanma Kabiliyeti Yüksek Islah Hatlarının Oluşturulması
14. Midye ve İstiridye Yetiştiricilik Alanları ve Üretim Kapasitelerinin Belirlenmesi
15. Su Ürünlerinde Ekonomik Değere Sahip Yeni Türlerin Kazandırılması ve Yetiştirme Teknikleri Geliştirilmesi
16. Su Ürünleri Yetiştiriciliğinde Kapalı Devre Yetiştiricilik ve Akuaponik Sistemlerin Verimliliğinin Arttırılması
17. Hedef Dışı Türlerin (Deniz Memelileri, Deniz Kaplumbağaları ve Kıkırdaklı Balıklar) Avcılığının Azaltılmasına Yönelik Av Teknolojilerinin Geliştirilmesi

18. Dip Sürütme Av Araçlarına (Trol, Algarna, Dreçler) Alternatif Ekosistem Temelli Av Araçlarının Geliştirilmesi
19. Bölgesel Yapay Resif Alanlarının Belirlenmesi ve Uygulama Planının Geliştirilmesi
20. Sucul Ekosistemde Nesli Tehlike Altında Olan Endemik Türlerin Korunmasına Yönelik Stratejilerin Geliştirilmesi
21. Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinde Melezleme İmkânları İle Döl, Et ve Süt Verim Özelliklerinin Artırılması ve Melez Genotiplerin Değişen İklimsel Koşullara ve Coğrafik Bölgelere Adaptasyon Yeteneğinin Araştırılması
22. Cinsiyeti Tayin Edilmiş Sperma Üretim Teknolojilerinin Ülkemiz Hayvancılığına Kazandırılması
23. Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Tarafından Geliştirilen Anadolu-T Etçi Tavuk Hattının Verim Özelliklerinin Üretici Şartlarında Belirlenmesi ve Yaygınlaştırılması
24. Ruminantların İslah Çalışmalarında Yapay Zekâ Destekli Damızlık Seçimine İlişkin Yazılım Geliştirilmesi
25. Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarımızın İklim Değişikliğinin Olumsuz Etkilerine Karşı Dirençlerinin Artırılmasına Yönelik Genetik Araştırmalar
26. Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Tüm Genom Dizilerinin Belirlenmesi ve Farklı Özelliklerle (Verim vb.) İlişkilendirilmesi
27. Kanatlı ve Diğer Küçük Evcillerin (Arı, İpekböceği, Hindi, Kaz, Ördek vb.) Verim Özelliklerinin Belirlenerek Arttırmaya Yönelik Çalışmalar
28. İklim Değişikliğinin Balık Stokları Üzerine Etkisini Belirleyecek Teknolojilerin Geliştirilmesi

Hayvan Sağlığı

29. Su Ürünleri Hastalıklarına Yönelik Hızlı Tanı ve Mücadele Programlarının Geliştirilmesi
30. Balık Hastalıklarına Yönelik GLP ve GMP Şartlarında Üretim Amacıyla Aşıların Geliştirilmesi
31. Akabane Hastalığına Karşı GMP Şartlarında Üretim Amacıyla İnaktif Aşı Geliştirilmesi (En Az 10.000 Doz Pilot Üretim)
32. Atların Batı Nil Virüsü Hastalığına Karşı GMP Şartlarında Üretim Amacıyla İnaktif Aşı Geliştirilmesi
33. Kanatlı Hayvan Hastalıklarına Karşı GMP Şartlarında Üretim Amacıyla DNA, RNA, Subunit, Vektör Tabanlı, Viral Parçacık ve İnaktif Aşı Geliştirilmesi (En Az 10.000 Doz Pilot Üretim)

Gıda ve Yem

34. Mikroalglerden Yararlanılarak Gıda Sanayi Atık ve Artıklarından Protein İçeriği Yüksek Yem Hammaddesi/Katkı Maddesi Üretimi ve Hayvan Beslemede Etkinliğinin Belirlenmesi
35. Yerel Suşlar Kullanılarak Probiyotik Özellikli Süt Ürünü Geliştirilmesi ve Ticari Üretiminin Sağlanması

Tarla Bitkileri

36. Mera İslahına Uygun Yem Bitkisi Karışım Oranlarının Belirlenmesi
37. Soğuğa ve Yatmaya Toleranslı Yem Bezelyesi İslahı

38. Ayçiçeği, Pamuk, Şeker Pancarı Bitkilerinde İleri Teknolojiler Kullanılarak Abiyotik ve/veya Biyotik Stres Faktörlerine Dayanıklı/Toleranslı Çeşit Geliştirilmesi
39. Mısır, Yeşil Mercimek ve Kuru Fasulye Bitkilerinde İleri Teknolojiler Kullanılarak Abiyotik ve/veya Biyotik Stres Faktörlerine Dayanıklı/Toleranslı Çeşit Geliştirilmesi
40. Dünyada ve Türkiye’de Bitkisel Ürün Pazarı İçin Alıç Bitkisinden İhracata Yönelik Ara Ürün Elde Edilmesi

Tarım Ekonomisi

41. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) Projelerinin Etki Analizleri
42. Tarımsal Üretimde, Değer Zincirini İzlemeye Yönelik İsrar ve Kayıpların Belirlenmesi İçin Sistemlerin Geliştirilmesi
43. Tarım ve Orman Bakanlığı Bünyesinde Uygulanan Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması ve Yayım Projelerinin Hedef Kitleler Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi
44. Hayvancılık İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin Kümelenme Modeli Açısından Değerlendirilmesi
45. Tarımsal Örgütlerin, Üretim, Pazarlama, İstihdam ve Ekonomik Açından İncelenmesi ve Uygun Örgütlenme Modelinin Geliştirilmesi

Tarımsal Mekanizasyon

46. Organik Pamuk Üretiminde Makinalı Hasatta Kullanılabilecek Organik Tarıma Uygun Hasat Yardımcılarının Geliştirilmesi
47. Tarımda Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı ve Teknolojilerinin Geliştirilmesi
48. Azaltılmış Toprak İşleme ve Direk Ekim Makinelerinin Geliştirilmesi
49. Değişken Oranlı Ekim, Gübreleme, Sulama, İlaçlamaya İlişkin Teknoloji ve Sistemlerin Geliştirilmesi
50. Yerli Süt Sağım Robotu Tasarımı ve Üretimi
51. Tarım Makinaları İçin Yapay Zekâ Destekli İletişim Protokolü ve Örnek Sistemlerin Geliştirilmesi
52. Bitkisel Üretimde Kullanılabilecek Otonom Tarım Makinalarının Geliştirilmesi

Toprak, Gübre ve Su Kaynakları

53. Dijital (Sensör, Uydu, İHA) Veriye Dayalı Yeni Sulama Yönetimi ve Otomasyon Teknolojilerinin (Donanım, Yazılım, Sistem) Geliştirilmesi
54. Sulama ve Drenaj Sistem Bileşenlerinin Geliştirilmesine İlişkin Çalışmalar
55. Büyük Alanlarda Yağışa Dayalı ve Sulama Uygulanan Koşullarda, Su ve Kuraklık İzleme ve Yönetim Sistemlerinin Geliştirilmesi
56. Yerel Kaynaklardan Organik, Organomineral ve Mikrobiyal Gübrelerin Geliştirilmesi
57. İklim Değişikliğinin Bitkilerde Fenolojik Etkilerinin İzlenmesine Yönelik Web Tabanlı Sistemlerin Geliştirilmesi
58. Tarımsal Üretimden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonlarının Azaltılma Potansiyellerinin Belirlenmesi ve Maliyetlerinin Hesaplanması

3. DESTEK PROGRAMINA BAŞVURULARA İLİŞKİN KURALLAR

Bakanlık, bu destek programını sürecin herhangi bir aşamasında iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda başvuru sahipleri Bakanlıktan herhangi bir hak talebinde bulunamazlar.

3.1. Başvuru Sahibi Kurumun Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Bu Destek Programının **19. Proje Çağrısı** kapsamında yürütücü kurum olarak;

a) **Üniversiteler,**

b) **TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri,**

c) **Sivil toplum, meslek ve çiftçi kuruluşları** (dernek, vakıf ve bunların iktisadi işletmeleri, oda, borsa, birlik ve üst birlikleri/iktisadi teşekkülleri, kooperatifler),

ç) **Özel sektör kuruluşları** (13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na uygun olarak ticaret siciline tescili yapılmış, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kaydı bulunan sermaye şirketleri) başvuru yapabilir.

Yukarıda belirtilen kurum/kuruluşların haricindeki kurum/kuruluşlar ve gerçek kişilerin proje başvuruları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

3.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Proje ortağı, desteğe konu projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yürütücü kuruma projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, başvuru evrakları arasında bulunan ortaklık beyannamesini imzalayan ve ilgili proje formunda açıkça belirtilen kurum/kuruluşlardır.

19. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları kapsamında hazırlanacak projelerde **proje ortağı bulunması zorunludur**. Sadece “**Tarım Ekonomisi**” başlığı altında yer alan 5 konu kapsamında olan projeler için yapılacak başvurularda ise proje ortağı zorunluluğu bulunmamakta olup, istenildiği takdirde proje ortağı alınabilecektir.

Ortaklık şartı bulunan projelerdeki ortaklıklara ilişkin kurallar ise şöyledir:

Üniversitelerin ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinin yürütücü kurum/kuruluş olarak başvurabilmeleri için destek programına başvurmaya haiz en az bir **özel sektör** kuruluşu (13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa uygun olarak ticaret siciline tescili yapılmış, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kaydı bulunan sermaye şirketleri) ile **ortaklık yapmaları zorunludur**. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir.

Özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşlarının yürütücü kurum/kuruluş olarak destek programına başvuruda bulunabilmeleri için en az bir **enstitü** (TAGEM'e bağlı enstitüler ile TAGEM tarafından araştırma yetkisi verilmiş Bakanlık birimleri) ile **ortaklık yapmaları zorunludur**. Bu ortaklık şartı sağlandıktan sonra diğer kurum/kuruluşlar da projede ortak olarak yer alabilir. Ortaklık yapılabilecek Enstitülere ilişkin listeye <https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi> internet adresinden ulaşılabilir.

Yürütücü kurum türüne göre yukarıda detayları belirtilen uygun ortaklık yapısı bulunmayan projeler değerlendirme dışında bırakılır. Tarım ekonomisi alanındaki öncelikli konular için başvuruda bulunulacak projelerde ortaklık şartı aranmayacaktır.

Projede ortaklık yapacak kurumların imza yetkilileri (üniversitelerde rektör/rektör yardımcısı, diğer kurumlarda ise kurumun/kuruluşun üst düzey imza yetkilisi) <https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi> internet adresinde yer alan “**Ortaklık Beyannamesi**” ile proje formunda yer alan “**Kabul ve Taahhüt Beyanları**” sayfasını imzalamalıdır. Özel sektör kuruluşlarında yetkililere ait imza sirküleri ibraz edilmelidir.

Enstitü müdürlüklerinin proje ortağı olduğu projelerde yürütücü kurumlar başvuru döneminin bitiş tarihinden en geç 15 gün öncesine kadar enstitü müdürlüklerine proje tekliflerini sunar, enstitü müdürlükleri yapacakları değerlendirme sonucunda projeye ortak kurum olarak katılıp katılmayacaklarına karar verirler. Başvuru döneminin bitiş tarihine 15 günden daha az zaman kala enstitü müdürlüklerine başvurulması halinde enstitüler proje ortaklık teklifini değerlendirme yapmadan doğrudan reddetme hakkına sahiptir.

“Ar-Ge Destek Programı Proje Formu Ön Kapak” sayfasında proje ortağı kurum/kuruluşların adları yazılmalıdır. Yürütücü kurumun adı burada yer almayacak, diğer kısımlarda belirtilecektir.

PROJE ORTAĞI KURUM VE KURULUŞLARIN ADI (Tarım Ekonomisi başlıklı projeler hariç tüm projelerde)	
1	
2	
...	

3.3. Başvurulara ilişkin diğer şartlar

Başvurulara ilişkin diğer şartlar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Proje başvurusu yürütücü kurumun üst yazısı ile yapılmalıdır (Örneği Destek Programına ait internet sayfasında yer almaktadır).
- b) Destek Programına, üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri, sivil toplum ve meslek kuruluşları ile özel sektör kuruluşları proje başvurusunda bulunabilir.
- c) Başvurusu yapılan projenin konusunun, çağrıda ilan edilen öncelikli konular arasında olması gerekir.
- ç) Proje yürütücüsünün Türk Vatandaşı olması gerekir.
- d) Proje yürütücüsünün en az yüksek lisans veya hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi yapılan fakülte mezunu olması gerekir.
- e) Destek Programı kapsamında devam eden projesi bulunan özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşları, projesinin sonuç raporu Kurul tarafından kabul edilmeden yeni bir çağrı kapsamında proje başvurusunda bulunamaz. Ancak İyi Üretim Uygulamaları (GMP-Good Manufacturing Practices) sertifikasına sahip kuruluşlar bu sınırlamadan muaftır.
- f) Özel sektör, sivil toplum ve meslek kuruluşları, Destek Programı kapsamında her çağrı döneminde sadece bir proje ile başvuruda bulunabilir. Aynı proje başvuru döneminde birden fazla proje başvurusu yapıldığının tespiti halinde başvuruda bulunulan projelerin tümü değerlendirme dışında bırakılır.
- g) Her çağrı döneminde proje yürütücüsü olarak sadece bir proje ile başvuruda bulunulabilir.
- ğ) Proje yürütücüleri Destek Programı kapsamında devam eden projesinin sonuç raporu Kurul tarafından kabul edilmeden yeni bir projede yürütücü olarak başvuruda bulunamazlar.
- h) Proje başvurusunda bulunan özel sektörün kendisinin ve/veya varsa özel sektör ortağının, 2023 yılına ait gelir vergisi beyannamesinde net satış tutarının (ciro) bulunması gerekmektedir. Bakanlıkça verilecek destek tutarı, yürütücü ve/veya proje ortağı özel sektörün 2023 yılına ait ciro toplamalarını da aşamayacaktır.
- ı) Başka bir kurum/kuruluş tarafından desteklenen bir projeye Bakanlıkça destek verilemez. Bakanlıkça desteklenen projeye başka bir kurum/kuruluştan destek alınamaz.

3.4. Proje ekibinde görev alabilme koşulları

Projelerde, proje yürütücüsü, araştırmacı veya danışman olarak görev alabilme koşulları aşağıda belirtilmiştir:

a) niversiteler ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerinde görev yapanlar hariç olmak üzere kamu kurum/kuruluşlarında çalışan personel projelerde yürütücü olarak görev alamaz.

b) Genel Müdürlük personeli (Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilenler dâhil) projelerde yer alamaz ve danışman olamaz.

c) Genel Müdürlük personeli dışındaki uzmanlar projelerde yer alabilirler, ancak yer aldıkları projelerin değerlendirmesinde ve yerinde izlemede görev alamazlar.

) Kurul yeleri, yelikleri süresince proje başvurusunda bulunamaz, projelerde yer alamaz, uzman ve danışman olamaz.

d) Proje yürütücüsü, araştırmacı ve yardımcı personel, proje yürütücüsü/ortağı kurumun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda çalışılan kurumdan/kuruluştan, projede görev almasının uygun olduğunu gösterir bir yazı alınarak başvuru klasörüne eklenmelidir.

BÖLÜM 2

4. BAKANLIK PROJE DESTEK ÜST LİMİTLERİ VE ORANLARI

4.1. Yürütücü Kurum türlerine göre Bakanlık destek üst limitleri ve oranları

Yürütücü Kurum türlerine göre Bakanlık destek üst limitleri ve oranları aşağıda belirtilmiş olup ayrıca Tabloda gösterilmiştir:

a) **Üniversitelere ve TÜBİTAK Ar-Ge birimlerine;** KDV hariç bütçesi **üç yüz bin TL**'ye kadar olan projeleri için bütçesinin **%100**'üne kadar Bakanlık desteği verilebilir. KDV hariç bütçesi üç yüz bin TL'yi aşan projelerde üst limiti aşan tutarlar ise kurum katkısı olarak gösterilecektir.

b) **Sivil toplum ve meslek kuruluşlarına;** KDV hariç bütçesinin **%70'i üç yüz bin TL**'ye kadar olan projeleri için Bakanlık desteği verilebilir. KDV hariç bütçesinin %70'i üç yüz bin TL'yi aşan projelerde aşan tutarlar ise kurum katkısı olarak gösterilecektir.

c) **Özel sektör kuruluşlarına;** KDV hariç bütçesinin **%70'i üç milyon TL**'ye kadar olan projeleri için bütçesinin % 70'ine kadar Bakanlık desteği verilebilir. KDV hariç bütçesinin %70'i üç milyon TL'yi aşan projelerde üst limiti aşan tutarlar ise kurum katkısı olarak gösterilecektir.

Tablo: Yürütücü kurum türüne göre KDV hariç Bakanlık destek üst limitleri ve oranları

Yürütücü Kurum Türü	Destek Üst Limiti	Destek Oranı (En fazla)
Üniversiteler, TÜBİTAK Ar-Ge birimleri	300.000 TL (Üç Yüz Bin Türk Lirası)	% 100
Sivil toplum, meslek ve çiftçi kuruluşları	300.000 TL (Üç Yüz Bin Türk Lirası)	% 70
Özel sektör kuruluşları (Sermaye şirketleri)	3.000.000 TL (Üç Milyon Türk Lirası)	% 70

4.2. Bakanlık tarafından desteklenecek bütçe ve harcama kalemlerine ilişkin destek üst limitleri

Bakanlık tarafından desteklenecek bütçe ve harcama kalemlerine ilişkin destek üst limitleri Tabloda gösterilmiştir:

Tablo: Bütçe ve harcama kalemlerine ilişkin Bakanlık destek üst limitleri (TL)

Yürütücü Kurum Türü	Üniversite, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri, Sivil toplum, meslek ve çiftçi kuruluşları	Özel sektör kuruluşları
Makine-Teçhizat	150.000 (KDV hariç, TL)	1.500.000 (KDV hariç, TL)
Yazılım Hizmet Alımı	300.000 (KDV hariç, TL)	300.000 (KDV hariç, TL)

BÖLÜM 3

5. PROJE FORMU HAZIRLARKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Proje Formu ve Kör Proje Formu formatına bağlı kalınarak doldurulmalı ve formda yapılan bilgilendirme ve yönlendirmelere titizlikle uyulmalıdır. Formdaki metinler Times New Roman yazı karakterinde, 12 punto ve tek satır aralığıyla yazılmalıdır. Ancak şekil, grafik, tablo ve matematiksel ifadeler için okunabilirliği artırmak amacıyla yazı boyutu değiştirilebilir.
- “Ar-Ge Destek Programı Proje Formu Ön Kapak” sayfasında;
Projenin konusunun “19. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları”ndan hangisi kapsamında olduğunu aşağıdaki örnek gösterime uygun olarak belirtmeyi unutmayınız.

Destek Başvurusunda Bulunulan Projenin

ADI	Yerel Kaynaklardan Organik Tarıma Uygun Organik Fosforlu Taban Gübresi Geliştirilmesi ve Üretimi
ÖNCELİK KONUSU	4- Yerel kaynaklardan Kimyasal, Organik, Organomineral, Mikrobiyal, Nano Gübrelerin Üretimi ve Kullanım Etkinliğini Artırıcı Tekniklerin Geliştirilmesi

Aşağıdaki tabloda projenin başvuru yılı olan “2024 Yılı İçin Bakanlıktan Talep Edilen Bütçe” kısmında 2024/2 döneminde Bakanlıktan talep edilen bütçe yazılacaktır. Proje süresi olarak en fazla **36 ay** yazılabilecek olup projenizin durumuna göre süre belirlemeniz beklenmektedir. Planlanan proje başlama tarihi olarak istenilen tarih yazılabilecek olup projenin desteklenmesi halinde başlama tarihi sözleşme öncesinde gözden geçirilebilecektir. Projeler, sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmede belirtilen proje başlama tarihinde yürürlüğe girecektir. Sözleşmesi imzalandıktan sonra projenin başlama tarihinde değişiklik yapılamayacaktır.

PROJE BÜTÇESİ (KDV HARİÇ) VE DİĞER BİLGİLER	
PROFORMA TOPLAMI BÜTÇE (TL) (A+B)	
BAKANLIK DESTEĞİ (TL) (A)	
KURUM/KURULUŞ KATKISI (TL) (B)	
2023 YILI İÇİN BAKANLIKTAN TALEP EDİLEN BÜTÇE (TL)	
PLANLANAN PROJE BAŞLAMA TARİHİ	
PROJE SÜRESİ (AY)	

BÖLÜM 4

6. PROJE BÜTÇESİ HAZIRLAMA KURALLARI

6.1. Proje bütçesi

Proje bütçesi, Bakanlık tarafından desteklenecek harcama kalemlerinden oluşturulur ve bu kalemlere ilişkin proforma faturalardaki KDV hariç tutarların toplamıdır. Desteklenmeyecek harcama kalemleri proje bütçesinde yer almaz, Bakanlıktan talep edilmez ve kurum katkısı olarak gösterilmez.

Projeye Bakanlık destek üst limitlerini ve destek oranlarını aşmayacak şekilde destek sağlanır. Bu limit ve oranları aşan tutarlar projede kurum katkısı olarak belirtilmelidir.

6.2. Desteklenecek harcama kalemleri

Desteklenecek harcama kalemleri aşağıda belirtilmiş olup; projenin gerektirdiği miktar ve ölçüyle sınırlıdır.

Makine-teçhizat bütçe kalemine ait harcama kalemleri:

a) Alet, makine ve teçhizat alımları.

b) Projenin yapılabilmesi için kullanılacak sistemler (ısıtma, sulama, aydınlatma, havalandırma ve benzeri).

c) Hazır yazılım ve donanım alımları.

Sarf malzemesi bütçe kalemine ait harcama kalemleri:

a) Sarf malzemesi alımları.

b) Yem, tohum, ilaç, gübre, kovan ve benzeri alımları.

c) Projede kullanılmak üzere canlı hayvan (deney hayvanı, manda, inek, koyun, keçi, tavuk, arı, balık ve benzeri) alımları.

ç) Sera ve diğer tarımsal yapıların bakım ve onarımında kullanılacak malzeme alımları.

Hizmet alımı bütçe kalemine ait harcama kalemleri:

a) Tarım makine ve ekipmanlarının kiralama ücretleri.

b) Anket, deneme, analiz, tasarım, yazılım, ekonometrik modelleme ve benzeri hizmet alım giderleri.

c) Bina, ofis, laboratuvar ve benzeri yapıların tadilat, bakım ve onarımı hariç olmak üzere, sera ve benzeri tarımsal yapılar ile projede kullanılan cihaz, ekipman ve benzeri materyalin tadilat, bakım ve onarım hizmet alım giderleri.

ç) Proje çıktılarının sınai mülkiyet hakları ile ilgili giderler ile bitki, tohum tescil ve sertifikasyon giderleri (marka ve patent vekillik giderleri dahil).

d) Nakliye ve montaj giderleri.

6.3. Desteklenmeyecek harcama kalemleri

Proje ile ilgisi olmayan veya projenin gerektirdiği miktar ve ölçü dışında ticari ölçekte üretim yapmaya yönelik giderler desteklenmemektedir. Bunun yanında aşağıda belirtilen giderler de destek kapsamı dışındadır:

a) Her türlü sermaye kullanım maliyeti, promosyon, pazarlama ve reklam giderleri.

b) Proje hazırlama, başvuru ve sözleşme giderleri, gelişme ve sonuç raporları ile bunlara ait basım ve gönderim giderleri.

c) Proje sonuçlarının ticari uygulamaya dönüştürülmesi için yapılacak giderler.

ç) CE işareti ve kalite belgelendirme giderleri.

d) Traktör, biçerdöver, toprak işleme, hasat, harman, balya, silaj, taşıma, sınıflandırma makineleri ve benzeri hizmet alımı/kiralama yoluyla temin edilebilecek tarım makine ve ekipmanlarının satın alım giderleri.

e) Isıtma, aydınlatma, haberleşme ve su giderleri.

f) Yeni sera ve diğer tarımsal yapıların yapım giderleri.

g) İnşaat ve altyapı giderleri.

ğ) Maaş, burs, harcırah, huzur hakkı, danışmanlık, eğitim ve benzeri ücretler.

h) Sigorta, banka maliyetleri ve benzeri mali hizmet giderleri.

ı) Bina, arazi alımları ve kiralamaları.

i) Taşıt alımı ve taşıt kiralamaları.

j) Başka bir fon kaynağından finanse edilen kalemler.

k) Yurt içi ve yurt dışı seyahat giderleri.

l) Çalıştay, fuar, tanıtım, konferans, sempozyum ve toplantı gibi organizasyonlara ilişkin giderler.

m) Projenin yürütülebilmesi için gerekli teçhizatın zorunlu bileşeni olanlar hariç olmak üzere bilgisayar, kamera, fotoğraf makinesi, yazıcı, fotokopi makinesi, telefon, projeksiyon cihazı, klima, buzdolabı, bulaşık makinesi ve benzeri alımlar.

n) İşçilik ücretleri.

o) Ofis mefruşatı.

ö) Proje ile ilgisi olmayan giderler.

p) Vergi, resim, harç ve benzeri giderler.

➤ **Harcama dönemleri hakkında bilgiler**

Proje formlarında dönem bazında bütçe tablosu doldurulurken ve harcama dönemleri yazılırken dikkate alınacak gelişme raporu dönemleri aşağıda gösterilmektedir:

Gelişme raporu (harcama) dönemleri

2024/2 (proje başlangıcı – 15.10.2024)

2025/1 (16.10.2024 – 15.05.2025)

2025/2 (16.05.2025 – 15.10.2025)

2026/1 (16.10.2025 – 15.05.2026)

2026/2 (16.05.2026 – 15.10.2026)

2027/1 (16.10.2026 – 15.05.2027)

2027/2 (16.05.2027 – 15.10.2027)

.....

Başlama tarihi 15.10.2024 tarihinden önceki bir tarih olan projelerin ilk gelişme raporu 15 Ekim 2024 tarihinde TAGEM’de olacak şekilde gönderilir. Bu nedenle; 15 Ekim 2024’e kadar yapılması düşünülen harcamalar için Proje formlarındaki “Dönem Bazında Bütçe” tablosunda **2024/2** sütunu doldurulur, proje başlama tarihinin veya ilk harcamanın yapıldığı tarihin 15 Ekim 2024’ten sonraki bir tarihte olduğu durumlarda ise bu sütun boş bırakılır. Gelişme raporu dönemleri aynı zamanda harcama dönemlerini ifade eder. Projenin bütçe tablolarında harcama dönemlerini 2024/2, 2025/1 gibi gösteriniz.

➤ **Gelişme Raporu Gönderme ve Ödeme Takvimi**

Destek Programı kapsamında desteklenen projelere ilişkin gelişme raporları proje yürütücüsü tarafından hazırlanmakta ve yürütücü kurum/kuruluşun üst yazısı ekinde 15 Mayıs ile 15 Ekim tarihlerinde TAGEM’de olacak şekilde yılda iki defa gönderilmektedir. Bu nedenle proje bütçesi hazırlanırken bu takvime dikkat edilmesi gerekmektedir.

Ödemelere İlişkin Notlar: Destek Programı kapsamında avans ödemesi yapılmamaktadır. Gelişme raporları ve eki fatura vb. ödeme belgeleri, projenin konusu ile ilgili TAGEM Daire Başkanlığınca incelenerek faaliyet, talep ve ödemelere ilişkin nihai kararlar Değerlendirme Kurulunca karara bağlandıktan sonra destekleme ödemesi T.C. Ziraat Bankası şubeleri nezdinde **yürütücü kurum adına** açılan proje hesabına aktarılmaktadır. Ancak bankacılık süreçleri gereği yürütücü kurumların vergi numarası üzerinden tarımsal destekleme ödemelerini yapmak üzere ildeki/ilçede yetkili olan başka bir şubede geçici bir hesaba destekleme ödemesi aktarılabilir. Ödemenin geçici hesaptan proje hesabına aktarılmasıyla ilgili iş, işlem ve masraflardan Bakanlığımızın herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

6.4. Proje Bütçesinin Oluşturulması

Proje başvurusunda bulunan yürütücü kurumun tipine bağlı olarak Bakanlık destek üst limitleri ve destek oranları değişiklik gösterdiğinden proje bütçesinin hazırlanmasında yol göstermek amacıyla <http://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi> internet sayfasında yer alan “**Bütçe Oluşturma Tablosu**” hazırlanmıştır. Bu Excel dosyası kullanılarak proje bütçesi Destek Programı kurallarına uygun olarak hazırlanabilir.

“**Bütçe Oluşturma Tablosu**”nu kullanmak için öncelikle “**ANA SAYFA**” isimli sayfada aşağıdaki şekilde “**Kurum Türünü Seçiniz**” kısmından yürütücü kurumu seçiniz.

Buraya Tıklayarak Yürütücü Kurum Türünü Seçiniz.

A	B	C	D	E	F	G
1						
2		<u>KURUM TÜRÜNÜ SEÇİNİZ</u>				
3						
4	KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı	
6	Proje Bütçesi					
8	Makine-Teçhizat Alımı					
10	Sarf Malzemesi Alımı					
12	Hizmet Alımı					
13	Yazılım Hizmeti Alımı					

Seçimi yaptığınızda yürütücü kurum türüne göre destek limitleri ve oranları da hesaplamalar için otomatik olarak değişecek ve “**ANA SAYFA**” aşağıdaki gibi görünecektir.

A	B	C	D	E	F	G
1						
2		<u>ÖZEL SEKTÖR</u>				
3						
4	KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı	
6	Proje Bütçesi	3.000.000,00				
8	Makine-Teçhizat Alımı	1.500.000,00				
10	Sarf Malzemesi Alımı	3.000.000,00				
12	Hizmet Alımı	3.000.000,00				
13	Yazılım Hizmeti Alımı	300.000,00				

Kurum türü seçildikten sonra “Bütçe Oluşturma Tablosu”nun “**MAKİNE GİRİŞ**”, “**SARF GİRİŞ**” ve “**HİZMET GİRİŞ**” isimli sayfalarında projenin gerçekleştirilmesi için satın alınması gereken ve “Bakanlık tarafından desteklenecek harcama kalemleri” arasında yer alan kalemler yazılarak proje bütçesi oluşturulmaya başlanmalıdır. Girişler yapıldıktan sonra oluşan tabloları proje formundaki makine-teçhizat, sarf ve hizmet alımı bütçe tablolarının yerine kopyalayabilirsiniz.

DİKKAT! Tüm “.....GİRİŞ” sayfalarında tutarlar yazılırken sadece kuruşlar için virgül kullanınız. Nokta vb. işaretler hesaplamayı yanıltacaktır.

1,000 (bin lira) **YANLIŞ**

1000 veya 1.000 (bin lira) **DOĞRU**

1,000.50 veya 1,000,50 (bin lira elli kuruş) **YANLIŞ**

1000,50 veya 1.000,50 (bin lira elli kuruş) **DOĞRU**

6.5. Proje Bütçesinin Oluşturulmasına İlişkin Örnekler

Bütçe Oluşturma Tablosu’nun “**MAKİNE GİRİŞ**” sayfasında projenin gerçekleştirilmesi için alınması gereken makine-teçhizat kalemleri ile ilgili bilgileri ve **KDV hariç** proforma bedelleri aşağıdaki **Örnek-1**’deki gibi doldurulur.

Örnek-1:

Sıra No	Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi
1	HPLC	1 adet	472.000,00	ABC Laboratuvar cihazları A.Ş.	2023/2
2	Erime Noktası Tayin Cihazı	1 adet	8.900,00	LabTech Ltd. Şti.	2024/2
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					

Bütçe Oluşturma Tablosu'nun "SARF GİRİŞ" sayfasında projenin gerçekleştirilmesi için alınması gereken sarf malzemeleri ile ilgili bilgileri ve KDV hariç proforma bedelleri aşağıdaki Örnek-2'deki gibi doldurulur.

Örnek-2:

SARF (KDV Hariç, TL)						
Sıra No	Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi	
1	Chloroform-d	1 L	8.960,00	Adil Kimyasal Ltd. Şti.	2023/2	
2	Methanol	5 L	1.256,00	Adil Kimyasal Ltd. Şti.	2023/2	
3	Chloroacetic asit 2,5 L	4 adet	4.934,00	Adil Kimyasal Ltd. Şti.	2023/2	
4	Dimetil formadide	2,5 L	3.587,00	Adil Kimyasal Ltd. Şti.	2023/2	
5	Legionella pneumophila	1 adet	4.860,00	As Medikal	2024/1	
6	Legionella pneumophila	1 adet	1.144,60	As Medikal	2024/1	
7	Candida albicans ATCC	1 adet	2.006,00	As Medikal	2024/1	
8	Saccharomyces cerevisiae ATCC 9763	1 adet	1.463,20	As Medikal	2024/1	
9	Saccharomyces cerevisiae DSM 70487	1 adet	1.188,00	As Medikal	2024/1	
10	Aspergillus brasiliensis ATCC 16404	1 adet	2.242,00	As Medikal	2024/1	
11	Trichophyton mentagrophytes ATCC 9533	1 adet	2.242,00	As Medikal	2024/1	
12	Polio virus type 1, LSc-2ab	1 adet	2.478,00	As Medikal	2024/1	
13	Adenovirus, type 5, strain Adenoid 75, ATCC VR-5.	1 adet	991,20	As Medikal	2024/1	
14	Bovine Parvovirus, Strain Haden, ATCC VR-767	1 adet	4.860,00	As Medikal	2024/1	
15	Bovine Enterovirus Type 1, ECBO - Virus ATCC	1 adet	1.144,60	As Medikal	2024/1	
16	Bacteriophage P001 DMS	1 adet	2.006,00	As Medikal	2024/1	
17	Bacteriophage P008 DMS	1 adet	1.463,20	As Medikal	2024/1	
18	Mycobacterium terrae ATCC	1 adet	1.188,00	As Medikal	2024/1	
19	Mycobacterium avium	1 adet	2.242,00	As Medikal	2024/1	
20	Bacillus cereus ATCC 12826	1 adet	2.242,00	As Medikal	2024/1	
21	Bacillus subtilis ATCC 6633	1 adet	2.478,00	As Medikal	2024/1	
22	Clostridium sporogenes	1 adet	991,20	As Medikal	2024/1	
23	Clostridium difficile NCTC	1 adet	1.998,00	As Medikal	2024/1	
24	Botrytis cinerea	1 adet	3.560,00	As Medikal	2024/1	

Bütçe Oluşturma Tablosu'nun "HİZMET GİRİŞ" sayfasında projenin gerçekleştirilmesi için gerekli olan hizmet alımları ile ilgili bilgileri ve **KDV hariç** proforma bedelleri aşağıdaki **Örnek- 3**'teki gibi doldurulur. Burada dikkat edilecek husus, yazılım hizmet alımı ile diğer hizmet alımlarının ayrı tablolara işlenmesi gerektiğidir.

Örnek-3:

HİZMET ALIM (KDV Hariç, TL)						HİZMET ALIM (KDV Hariç, TL)					
Sıra No	Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli (Yazılım hizmeti dışındaki alımlar)	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi	Sıra No	Adı/Cinsi/Tarifi	Miktarı	Proforma Bedeli (Yazılım hizmeti alımları)	Proforma Alınan Kuruluş	Harcama Dönemi
1	Dizi ve fragman analizi	260 numune	12.756,00	Tanı Medikal	2024/2	1	Sıcaklık değerlendirme yazılımı hizmet alımı	1 adet	56.000,00	AsGenotip	2024/2
2	İklim odası bakım onarım	1	23.500,00	Güneş İnş. Tur. Tic. A.Ş.	2023/2	2					
3						3					
4						4					
5						5					
6						6					
7						7					
8						8					
9						9					
10						10					
25						25					
26						26					
27						27					
28						28					
29						29					
30						30					

Alınacak mal ve hizmetlere ilişkin bilgiler tablolara işlendikten sonra seçilen kurum türüne göre “ANA SAYFA” aşağıdaki örneklerdeki gibi oluşacaktır. Proje çağrısında ve bu kılavuzda belirtilmiş yürütücü kurum türlerine göre destek üst limitleri ve oranları doğrultusunda Bakanlık desteği ve kurum katkıları hesaplanmaktadır.

Oluşan tabloyu proje formundaki “**Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)**” kısmına kopyalayabilirsiniz.

Örnek-4:

ÖZEL SEKTÖR				
KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
Proje Bütçesi	3.000.000,00	634.681,00	444.276,70	190.404,30
Makine-Teçhizat Alımı	1.500.000,00	480.900,00	336.630,00	144.270,00
Sarf Malzemesi Alımı	3.000.000,00	61.525,00	43.067,50	18.457,50
Hizmet Alımı	3.000.000,00	36.256,00	25.379,20	10.876,80
Yazılım Hizmeti Alımı	300.000,00	56.000,00	39.200,00	16.800,00

Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)				
	Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
Bakanlık Desteği	336.630,00	43.067,50	64.579,20	444.276,70
Kurum Katkısı	144.270,00	18.457,50	27.676,80	190.404,30
Toplam	480.900,00	61.525,00	92.256,00	634.681,00
Bakanlık Destek Oranı (%)	70,00	70,00	70,00	70,00

Örnek-5:

Bütçe Oluşturma Tablosu.xlsx - Excel

Dosya Giriş Ekle Sayfa Düzeni Formüller Veri Gözden Geçir Görünüm ACROBAT Ne yapmak istediğinizi söyleyin...

C2 ÜNİVERSİTE

	A	B	C	D	E	F
1						
2			ÜNİVERSİTE			
3						
4		KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
6		Proje Bütçesi	300.000,00	634.681,00	300.000,00	334.681,00
8		Makine-Teçhizat Alımı	150.000,00	480.900,00	150.000,00	330.900,00
10		Sarf Malzemesi Alımı	300.000,00	61.525,00	61.525,00	
12		Hizmet Alımı	300.000,00	36.256,00	36.256,00	
13		Yazılım Hizmeti Alımı	300.000,00	56.000,00	52.219,00	3.781,00
14						
15						
16		Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)				
17			Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
18		Bakanlık Desteği	150.000,00	61.525,00	88.475,00	300.000,00
19		Kurum Katkısı	330.900,00		3.781,00	334.681,00
20		Toplam	480.900,00	61.525,00	92.256,00	634.681,00
21		Bakanlık Destek Oranı (%)	31,19	100,00	95,90	47,27
22						
23						
24						

ANA SAYFA MAKİNE GİRİŞ SARF GİRİŞ HİZMET GİRİŞ

Örnek-6:

Bütçe Oluşturma Tablosu.xlsx - Excel

Dosya Giriş Ekle Sayfa Düzeni Formüller Veri Gözden Geçir Görünüm ACROBAT Ne yapmak istediğinizi söyleyin...

C2 TUBİTAK AR-GE BİRİMİ

TUBİTAK AR-GE BİRİMİ

KDV Hariç, TL

	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
Proje Bütçesi	300.000,00	634.681,00	300.000,00	334.681,00
Makine-Teçhizat Alımı	150.000,00	480.900,00	150.000,00	330.900,00
Sarf Malzemesi Alımı	300.000,00	61.525,00	61.525,00	
Hizmet Alımı	300.000,00	36.256,00	36.256,00	
Yazılım Hizmeti Alımı	300.000,00	56.000,00	52.219,00	3.781,00

Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)

	Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
Bakanlık Desteği	150.000,00	61.525,00	88.475,00	300.000,00
Kurum Katkısı	330.900,00		3.781,00	334.681,00
Toplam	480.900,00	61.525,00	92.256,00	634.681,00
Bakanlık Destek Oranı (%)	31,19	100,00	95,90	47,27

ANA SAYFA MAKİNE GİRİŞ SARF GİRİŞ HİZMET GİRİŞ

Örnek-7:

Bütçe Oluşturma Tablosu.xlsx - Excel

Dosya Giriş Ekle Sayfa Düzeni Formüller Veri Gözden Geçir Görünüm ACROBAT Ne yapmak istediğinizi söyleyin...

C2 SİVİL TOPLUM/MESLEK/ÇİFTÇİ KURULUŞU

A	B	C	D	E	F
1					
2		SİVİL TOPLUM/MESLEK/ÇİFTÇİ KURULUŞU			
3					
4	KDV Hariç, TL	Bakanlık Destek Üst Limiti	Proje Bütçesi	Bakanlık Desteği	Kurum Katkısı
6	Proje Bütçesi	300.000,00	634.681,00	257.646,70	377.034,30
8	Makine-Teçhizat Alımı	150.000,00	480.900,00	150.000,00	330.900,00
10	Sarf Malzemesi Alımı	300.000,00	61.525,00	43.067,50	18.457,50
12	Hizmet Alımı	300.000,00	36.256,00	25.379,20	10.876,80
13	Yazılım Hizmeti Alımı	300.000,00	56.000,00	39.200,00	16.800,00
14					
15					
16	Proje Toplam Bütçesi (KDV Hariç, TL)				
17		Makine-Teçhizat	Sarf	Hizmet Alımı	Toplam
18	Bakanlık Desteği	150.000,00	43.067,50	64.579,20	257.646,70
19	Kurum Katkısı	330.900,00	18.457,50	27.676,80	377.034,30
20	Toplam	480.900,00	61.525,00	92.256,00	634.681,00
21	Bakanlık Destek Oranı (%)	31,19	70,00	70,00	40,59
22					
23					
24					

ANA SAYFA MAKİNE GİRİŞ SARF GİRİŞ HİZMET GİRİŞ

Not: Yukarıdaki örneklerde gösterilen tutarlar proje hazırlayanlara yol göstermek adına oluşturulmuş rakamlardır. Bakanlık tarafından desteklenebilecek kalemlerden olmak kaydıyla Projenizin ihtiyacına göre alımı yapılması gerekli mal ve hizmetler için piyasa fiyat araştırması yapılmak suretiyle rayiç tespiti yapılması ve rayiçe uygunluğu göstermek üzere piyasadan temin edilen fiyat teklifi/proforma faturalardaki tutarların bütçe tablolarına yazılması gerekmektedir.

BÖLÜM 5

7. BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER

7.1. Başvuru Klasörü, Proje Formu ve Diğer Belgeler

Tarım ve Orman Bakanlığı Ar-Ge Destek Programı 19. Çağrı kapsamında Proje başvurusunda bulunmak için <https://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM/Menu/82/Ar-Ge-Destek-Programi> internet sayfasındaki dokümanlar indirilerek doldurulmalı ve aşağıda belirtilen gerekli belgeler ile birlikte **başvuru klasörü** (karton klasör) içerisinde başvuru adresine en geç son başvuru tarihinde ulaşacak şekilde elden, kargo veya posta yolu ile ulaştırılmalıdır. E-posta, faks ve benzeri şekilde gönderimler kabul edilmeyecektir. Posta, kargo veya başka sebeplerden kaynaklanan gecikmelerden TAGEM sorumlu olmayıp kargo veya posta ile gönderilen proje başvurularının kargoya/postaya verilme tarihi yerine TAGEM'e ulaştığı tarih esas alınacaktır. Proje başvuru dönemi sona erdikten sonra TAGEM'e ulaşan projeler değerlendirmeye alınmayacaktır.

Başvuru klasöründe yer alması gereken form ve belgeler aşağıda belirtilmiştir:

a) *Başvuru Sahibi Kurum/Kuruluş (Yürütücü Kurum) Üst Yazısı*

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)'ne hitaben yazılacak olup Programa ait internet sayfasında yer alan üst yazı örneğinden yararlanılabilir.

b) *Proje Formunun yazıcı çıktısı*

“Proje Formu” hazırlanırken internet sayfasındaki formlara bağlı kalınmalı, formda yapılan bilgilendirme ve yönlendirmelere titizlikle uyulmalıdır. Proje formuna metinler “Times New Roman” yazı karakterinde, 12 punto ve tek satır aralığıyla yazılmalıdır (şekil, grafik, tablo ve matematiksel ifadeler için okunabilirliği artırmak amacıyla yazı boyutu değiştirilebilir).

Proje formu doldurulduktan sonra bir nüsha yazıcı çıktısı her kağıda tek sayfa olacak şekilde alınmalı, daha sonra formdaki “Kabul ve Taahhüt Beyanları” bölümü imzalandıktan sonra poşet dosya kullanılmadan başvuru klasörü içerisine delgeç vasıtasıyla delinmek suretiyle yerleştirilmelidir.

Not: Kör Proje Formu'nun yazıcı çıktısı klasöre eklenmeyecek sadece dijital olarak hazırlanacaktır.

c) *Özgeçmişler*

Proje yürütücüsü, danışman ve araştırmacıların her biri için 5 sayfayı geçmeyecek şekilde kısa ve sadece konu ile ilgili başlıca yayınların listesine yer verilen özgeçmişler eklenmelidir.

d) *Ortaklık beyannamesi*

Projelerde yapılacak başvurularda proje ortağı bulunması zorunlu olduğundan (19. Proje Çağrısı Öncelikli Ar-Ge Konuları'nda “Tarım Ekonomisi” başlığı altında yer alan 5 adet öncelikli konu kapsamında olan projeler için yapılacak başvurularda proje ortağı zorunluluğu bulunmadığından sadece projede ortaklık bulunması halinde) bu beyanname doldurulmalı, tüm ortak kurum yetkililerince imzalanmalı ve başvuru klasörüne eklenmelidir.

e) *Proforma faturalar/teklif mektupları ve teknik şartnameler*

Proje bütçesinden alınması öngörülen makine-teçhizat (teknik şartnamesiyle birlikte) ve sarf malzemelere ilişkin piyasa rayiçlerini gösterir ve başvuru döneminde alınmış proforma fatura, teklif mektubu ve benzeri belgelerden bir adet asıl/fotokopi başvuru klasörüne eklenmelidir.

f) Hizmet alımı belgeleri

Proje bütçesinden gerçekleştirilmesi öngörülen her bir hizmet alımı kalemi için proforma fatura, teklif mektubu, sözleşme ve benzeri belgelerden bir adet asıl/fotokopi başvuru klasörüne eklenmelidir.

g) Etik kurul izin belgesi

Projelerde, anket, mülakat, odak grup çalışması, deney ve benzeri yollarla veri toplanmasını ve/veya insan ve hayvanların (materyal/veriler dâhil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılmasını öngörmesi durumunda etik kurul izin belgesi başvuru klasörüne eklenmelidir.

h) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ve imza sirküleri fotokopileri

Özel sektör kuruluşlarının projede yürütücü kurum/proje ortağı kurum olarak yer alması durumunda, tüzel kişiliğin ortakları, üyeleri veya kurucuları ile tüzel kişiliğin yönetimindeki görevlileri belirten Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin ve tüzel kişiliğin yetkililerine ait imza sirkülerinin fotokopileri başvuru klasörüne eklenmelidir.

Yukarıdaki bilgilerin tamamının bir Ticaret Sicil Gazetesi'nde bulunmaması halinde, bu bilgilerin tümünü göstermek üzere ilgili Ticaret Sicil Gazetelerinin fotokopileri başvuru klasörüne eklenmelidir.

i) Proje yürütücüsünün öğrenim durumunu gösterir mezuniyet belgesinin çalıştığı/proje yürütücüsü kurum onaylı örneği ile nüfus cüzdanı/T.C. Kimlik Kartı fotokopisi

Proje yürütücüsünün, en az yüksek lisans mezunu (hazırlık sınıfları hariç en az 5 yıl lisans eğitimi yapılan fakültelerden mezun olanlar yüksek lisans mezunu kabul edilir) olduğuna dair e-devlet üzerinden alınan mezun belgesi veya çalıştığı kurum/ yürütücü kurum tarafından onaylı mezuniyet belgesi/diploma örneği ve Türk Vatandaşı olduğunu gösterir nüfus cüzdanı/T.C. Kimlik Kartı fotokopisi başvuru klasörüne eklenmelidir.

j) Proje yürütücü kurumun veya proje ortağı kurumun personeli olmayan proje yürütücüsünün, araştırmacıların ve yardımcı personelin çalıştığı kurumdan alınmış projede görev almasının uygun olduğunu gösterir yazı

Proje yürütücüsü, araştırmacı ve yardımcı personel, proje yürütücüsü/ortağı kurumun personeli olmak zorunda değildir. Ancak bu durumda çalışılan kurumdan/kuruluştan, projede görev almasının uygun olduğunu gösterir bir yazı alınarak başvuru klasörüne eklenmelidir.

k) Yürütücü kurumu özel sektör kuruluşları olan projeler için 2023 yılı net satış tutarını (ciro) gösterir belge

Başvuruda bulunan yürütücü kurum özel sektör ise; kendisinin ve/veya varsa özel sektör ortağının vergi dairesinden alınmış **2023** yılındaki net satış tutarını (ciro) gösterir belge/belgeler başvuru klasörüne eklenmelidir. Özel sektör şirketi yeni kurulmuşsa veya herhangi bir ticari faaliyetinin olmamasından dolayı 2023 yılı net satış tutarı (ciro) bulunmuyorsa ve bundan dolayı ciro belgesi ibraz edilemiyorsa bu durum projenin doğrudan değerlendirme dışı bırakılma nedeni olacaktır.

l) Yürütücü kurum olarak başvuruda bulunan veya proje ortağı kurum olan özel sektör/sivil toplum ve meslek kuruluşlarının, projeyi yapabilecek ve çıktılarını ticarileştirebilecek fiziksel altyapı (bina, laboratuvar ve üretim ile ilgili makine-teçhizat) durumunu gösterir fotoğraflar ve/veya varsa demirbaş kayıtları

Tarım ekonomisi konularındaki projeler hariç olmak proje yürütücüsü/ortağı kurum olarak özel sektör/sivil toplum ve meslek kuruluşlarının yer aldığı projelerde, bu kuruluşların projeyi yapabilecek ve çıktılarını ticarileştirebilecek fiziksel altyapıya (bina, laboratuvar ve üretim ile ilgili makine teçhizat) sahip olduğunu gösterir fotoğraflar ve/veya varsa demirbaş kayıtları başvuru klasörüne eklenmelidir.

m) Proje Formu ve eklerin yer aldığı CD, USB ve benzeri veri depolama birimi

Proje Formu ve Kör Proje Formu'nun dijital kopyaları ile tüm eklerin taratılmış hali bir adet CD, USB ve benzeri veri depolama birimine kaydedilerek başvuru klasörüne eklenmelidir. Veri depolama birimine eklenecek Proje Formu ile Kör Proje Formu'nun Word formatında, eklerin ise taratılmış (pdf, jpeg, png vb.) formatında olması gerekmektedir.

Başvuru klasörü hazırlandıktan sonra veri depolama biriminin, gerekli dokümanların kopyalandığına emin olunması için tekrar kontrol edilmesi önem arz etmektedir.

7.2. Başvuru Adresi

Başvuru Klasörü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'ne (TAGEM) (Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu 10. Km, Çankaya/ANKARA) hitaben yazılmış yürütücü kurum üst yazısı ekinde, elden, kargo veya posta yolu ile ulaştırılmalıdır.

7.3. Başvuru Takvimi

19. Proje Çağrısı kapsamında başvuruların alınmasına bu kılavuzun TAGEM internet sitesinde ilan edilmesiyle başlanır. **Başvuru yapılabilir son tarih 29 Mart 2024 Cuma günü saat 18.00'dir.** Bu tarihten sonra yapılacak başvurular kabul edilmeyecek olup posta, kargo veya başka sebeplerden kaynaklanan gecikmelerden TAGEM sorumlu değildir.

Bakanlık bütçe kısıtı vb. zorunlu hallerin ortaya çıkması durumunda, bu Destek Programını herhangi bir aşamasında durdurma hakkını saklı tutar. Bu durumda başvuru sahipleri, Bakanlıktan herhangi bir hak talebinde bulunamazlar. Başvuru sahiplerinin, Destek Programına ilişkin duyuru ve olası değişiklikleri TAGEM internet sayfasından takip etmeleri gerekmektedir.

7.4. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlarının Duyurulması

Projeler **son başvuru tarihinden** sonra değerlendirmeye alınacaktır. Proje başvuruları sırasıyla Sekretarya, Daire Başkanlıkları, Uzmanlar ve Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilmektedir. Söz konusu değerlendirme aşamalarına ilişkin kriterler için "Araştırma ve Geliştirme Destek Programı Uygulama Yönergesi"ni inceleyebilirsiniz.

Değerlendirme sonuçları <http://www.tarimorman.gov.tr/TAGEM> internet adresinde yer alan "Duyurular" kısmında ilan edilecek olup proje sahiplerine ayrıca bildirim yapılmayacaktır. Çağrı kapsamındaki tüm iş ve işlemler sonuçlandırıldıktan sonra gerekçeli değerlendirme sonuçları yazı ile beyan edilen iletişim adreslerine iletilecektir. Bu nedenle proje formunda iletişim bilgilerinin tam ve doğru bildirilmesi önemlidir.

7.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Bakanlık tarafından desteklenmesi uygun görülen projelere verilecek mali destek ve buna ilişkin ilke ve kurallar imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır. Proje formunun son hali ve ekleri sözleşme eki kabul edilir.

Sözleşme imzalanmadan önce ve/veya imzalandıktan sonra Bakanlık, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir, projede teknik, mali, idari ve benzeri konularda revizyon yaptırabilir.